

Глядченко Є. О.

здобувач вищої освіти обліково-фінансового факультету,
Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв
Науковий керівник – **Замкова І. В.**, д. е. н, професор,
професор кафедри обліку і оподаткування,
Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв

РОЛЬ ЕЛЕКТРОННИХ ГРОШЕЙ В НАЦІОНАЛЬНІЙ ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ ТА ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ РОЗРАХУНКІВ НИМИ

Під електронними грошми розуміють еквівалент традиційних фіатних (паперових) грошових коштів, що перебувають в обігу всередині конкретної електронної платіжної системи (далі – ЕПС). Сутність електронних грошей полягає в зберіганні грошової вартості на електронних носіях – смарт-картах або жорсткому диску комп'ютера. Їх обіг відбувається за допомогою комп'ютерних мереж, Інтернету, платіжних карт, електронних гаманців і пристроїв, що працюють з платіжними картами (банкоматів, POS-терміналів). По суті електронні гроші не є грошима в традиційному розумінні цього слова.

Справжні ж гроші залишаються в оператора ЕПС, тобто в разі розрахунків через ЕПС руху реальних грошей не відбувається, електронні гроші обмінюють на реальні після закінчення угоди через банки-партнери оператора.

Обіг електронних коштів може здійснюватися як за правилами, встановленими або узгодженими з державними центробанками, так і за власними правилами недержавних електронних платіжних систем.

Виокремлюють два види електронних грошей – державні та приватні. Державні виражені в національній валюті і є складовою державної платіжної системи, а приватні – це електронні одиниці недержавних платіжних систем, які своїми правилами регламентують їх емісію та обіг. Держава ніяк не забезпечує надійність або ліквідність приватних грошей.

Не визнають електронними грошми дисконтні картки торгівців, а також подарункові карти, картки автозаправних станцій (паливні картки), квитки для проїзду в міському транспорті, телефонні картки тощо, що приймають як засіб платежу виключно їх емітентами [1].

Економісти часто називають сучасний етап розвитку електронних грошей «ембріональним», підкреслюючи віддаленість перспектив їх повсюдного проникнення у різні сфери життя людини, вважають, що широке використання таких грошей є поки теоретичною концепцією. Проте світові вчені визнають, що електронні гроші мають значний потенціал, який у майбутньому інформаційно-технічному суспільстві може бути необхідним атрибутом економічного життя.

Варто відзначити, що представники фундаментальної економічної науки не знайшли консенсусу щодо сутності електронних грошей і тієї ролі, яку вони

відіграватимуть у найближчому майбутньому. Термін «електронні гроші» є відносно новим, його досить часто вживають поряд із платіжними інструментами, котрі засновані на інноваційно-технічних рішеннях. Так, серед відомих економістів ведеться дискусія щодо результатів, які можуть виникнути внаслідок розвитку електронних грошей, зокрема впливу їхньої емісії на монетарну політику держави та роль центральних банків [2].

Зазвичай електронні гроші класифікують на два типи: на базі смарткартки та на базі Інтернет-мереж. Перша та друга групи поділяються на анонімні (неперсоніфіковані) системи, в яких можна проводити операції без ідентифікації користувача, та неанонімні (персоніфіковані) системи, що потребують обов'язкової ідентифікації користувача.

Випуск електронних грошей здійснює лише уповноважений банк шляхом надання їх користувачам в обмін на готівкові та безготівкові кошти. Інколи можна зустріти твердження, що аналогом електронних грошей є криптовалюта. Платіжні одиниці в таких системах представлені у вигляді певних електронних монет, курс яких в переважній більшості випадків формується балансом попиту і пропозиції. Приклади криптовалютних платіжних систем – Bitcoin і Litecoin, де платіжними одиницями служать однойменні електронні монети, скорочено BTC і LTC [3, с. 58-68].

Слід зазначити, що йдеться не про безготівкові розрахунки з використанням реальних грошей, а маються на увазі гроші «віртуальні», створені для розрахунків в інтернет – мережі [4]. Отже, з розвитком новітніх технологій з кожним роком все більше виникатиме потреба в застосуванні на підприємствах саме електронного документообігу, тоді як готівковий обіг можливе взагалі зникне.

Список використаних джерел:

1. Електронні гроші в Україні: правове підґрунтя та особливості функціонування. URL: <https://news.dtki.ua/finance/currency-and-securities/45425-elektromni-grosi-v-ukrayini-pravove-pidgruntia-ta-osoblivosti-funkcionuvannia>
2. Пайтра Н. Г., Мудра Р. Р. Електронні гроші та перспективи їх розвитку в Україні. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2012. Вип. 22. С. 229-236.
3. Єрмолаєва М. В. Теоретичні та практичні аспекти обліку грошових коштів. Наукові та прикладні аспекти удосконалення бухгалтерського обліку, економічного контролю та системи оподаткування : [колективна монографія] / за заг. ред. Плаксієнка В. Я. Полтава, 2018. С. 58-68.
4. Помулева В. М. Електронні гроші: сутність, облік та оподаткування. Трансформація обліково-інформаційної політики та гармонізація фінансової звітності, аналізу і аудиту в умовах євроінтеграції : монографія / за ред. Н. М. Левченко, Ж. К. Нестеренко. 2015. URL: http://eir.zntu.edu.ua/bitstream/123456789/1898/1/Pomuleva_Ecashes.pdf.